

28 oktober

I dag har **Simon** och **Simone** namnsdag. Simon är en grekisk variant av hebreiskans Simeon, 'bönhörelse'. Namnet kom hit på 1200-talet, blev under 1990-talet ett modenamn och år 1999 det tredje vanligaste namnet på nyfödda pojkar. Cirka 39 000 bär namnet, omkring 30 000 har det som tilltalsnamn. Dessutom heter runt 550 personer Simon i efternamn. Simone, en fransk femininform av Simon, fick ett uppsving under slutet av 1900-talet. Omkring 3 200 heter Simone, cirka 1 500 kallas så.

Det hände då

■ **För 35 år sedan**, 1982, gick spanjorerna till val av parlamentet. Det blev storseger för **Felipe González** och hans socialistparti, PSOE, som fick 46 procent av rösterna och uppdraget att bilda landets första socialistiska regering sedan inbördeskriget 1936-1939. Många såg vänstersegern som ett uttryck för ökad polarisering i politiken. González manade till nationellt samarbete för att stärka den fem år gamla demokratin.

Hört och hänt

■ **För 40 år sedan**, 1977, hade Ingmar Bergmans film Ormens ägg världspremiär i Stockholm, Malmö och Göteborg. Det var regissörens första film inspelad i utlandet, i Tyskland där han befann sig i exil efter felaktiga anklagelser om skattefusk. **Liv Ullmann** och **David Carradine** gestaltade huvudrollerna i den engelskspråkiga filmen, som överlag fick god kritik både i Sverige och utomlands.

Födelsedagar

■ **För 68 år sedan**, 1949, föddes den före detta friidrottaren Bruce Jenner. Han vann 1976 OS-guld i tiokamp och var 1991-2015 gift med Kris Jenner, mamma i familjen som är föremål för dokusä-

pan Familjen Kardashian. Bruce Jenner gjorde 2015 en uppmärksammasad könskorrigering och heter numera **Caitlyn Jenner**. Hon fick samma år priset

Arthur Ashe Courage Award av sport-tv-bolaget ESPN.

■ **För 50 år sedan**, 1967, föddes den amerikanska skådespelerskan **Julia Roberts**. Hon blev känd för omvärlden genom filmerna Blommor av stål (1989) och Pretty woman (1990). Hon har gjort uppskattade roller i romantiska komedier som Notting Hill (1999), Min bästa väns bröllop (1997) och Det är aldrig för sent, Larry Crowne (2011). År 2000 fick hon en Oscar för sin huvudrollinsats i filmen Erin Brockovich.

BAKOM MINA SOLGLASÖGON..., kan jag va' mig själv! I sin grekiska drömvärld stortrivs Ebba Rhodin och bjuder gärna på något så svenskt som kanelbullar.

Ett felsteg tog Ebba till grekiska paradiset

En höstnatt 1983 tog två västsvenskor färjan från Rhodos med destination Samos.

– Men vi steg av på fel ö och sedan dess har Patmos en alldeles särskild plats i mitt hjärta, säger Ebba Rhodin, som i dag är fast bosatt i "Egeiska havets Jerusalem".

Smala serpentinvägar leder oss från hamnstaden Skala norrut och till en dal som heter Vagia. Där mitt på vischan, i ett spatiöst två- och ett halv våningshus och med bönder till grannar, har Ebba Rhodin slagit ner sina bopålar.

– Du måste se mina olivträd! Och så har jag just färdigställt en

VÄSTSVENSKAR I VÄRLDEN

pétanque-bana, berättar hon entusiastiskt när GP knackar på.

VI BJUDS PÅ kaffe och något så ogrekiskt som kanelbullar i den prunkande trädgården. Ebba Rhodin berättar att pappan var kirurg,

mamman hemmafru och att familjen flyttade ofta.

– En bit in på 70-talet började jag läsa psykologi i Göteborg. Jag skrev min examensuppsats om kvinnor med bröstcancer och hann sedan under en tid undervisa bland andra medicinstudenter.

Så lockade äventyret utomlands.

– Jag och en väninna hade läst i en guidebok att "Samos är en grön ö känd för sitt goda vin". Det lät ju avsevärt bättre än Patmos, som enligt samma bok hade 365 kapell ...

Men ödet ville annorlunda och de hoppade alltså av i fel hamn. Så satt de där flera timmar i beckmörkret på en bänk, tills det började dofta gott från ett närbeläget bageri.

– Min väninna Monica gick för att köpa bröd och kom tillbaka och utbrast; "Vet du vad, det här är Patmos!".

En livslång kärleksrelation med ön inleddes, väninnorna hyrde ett hus för 300 kronor i månaden och satte igång att ... sticka.

BILD: SÖREN VIKTORSSON

Annars är det i stort sett bara havskräftor som hon kan sakna hemifrån Sverige.

– Min skulle är som den är och kanske är jag något slags födgeni. Jag såg mig omkring och insåg att ö-borna saknade mössor för vintern. Så vi for till Aten och inhandlade färggranna garn.

– Vår försäljningsteknik var litet speciell. Vi inriktade oss främst på unga killar med moped och stickade mössor i färger som matchade varje enskild moped (skratt).

PÅ PATMOS BLEV Ebba Rhodin kär i en engelsk fotograf, stickade en väst till honom och sommaren därpå flyttade väninnorna till England och försörjde sig ett par år genom att sticka färggranna västar till briter.

– Sommaren 1986 flyttade jag tillbaka hem till Sverige. Jag fick inget arbetstillstånd i England och i samma veva blev ett värdshus i Mollösund på Orust till salu.

– Jag tog ett banklån, köpte värdshuset och öppnade våren 1987 med hundra matplatser och fem gästrum. Senare köpte jag till en villa i hamnen för att få fler rum. – Jobbet var roligt men stentufft. Jag sov sällan mer än fyra timmar

HATTPARAD. På väggen hänger Ebbas alla solhattar i en lång rad.

och efter var säsong hade jag gått ner tio till tolv kilo.

Bästa minnet?

– När elektriciteten gick en sommarkväll då krogen var fullsatt. Vi tände levande ljus, någon hämtade en gitarr i båten och en annan gäst satte sig vid krogens piano. Den kvällen var helt magisk!

År 2001 sålde Ebba Rhodin värdshuset, men fortsatte en tid att driva villan i hamnen, benämnd Hotell Utsikten.

– Pengarna från försäljningen gick till att köpa mitt hus här i Vagia-dalen. Och nu i år packade jag mina pinaler och flyttade permanent ner hit.

Det gamla vitkalkade huset hon

Ebba Rhodin

- **Alder:** 68 år.
- **Yrke:** Psykolog samt entreprenör inom hotell och restaurang.
- **Familj:** Singel.
- **Bor:** På Patmos.
- **Vackraste grekiska ordet:** Mazi (Tillsammans).

”Kanske blir man mer ödmjuk och tillägnar sig konsten att leva här och nu”

bor i är inrett med minutiös precision och stillkänsla.

– Jag är självförsörjande med grönsaker. Du måste se mer av trädgården! säger Ebba Rhodin och visar stolt sina olivträd.

– Vi är ett gäng från tiotalet länder som om hösten samlas här hos mig, skördar oliverna och sedan gemensamt kör dem till en press.

Svenskkolonin på Patmos, med runt 3 000 invånare, kan nästan räknas på en hands fingrar. ”En otroligt social kvinna”, lyder ett omdöme om vårt intervjuobjekt.

– Jag skulle inte kunna ha samma rika sociala liv i Sverige, fastslår hon själv och tillägger;

– Grekerna lever i dag med kniven mot strupen på grund av den ekonomiska krisen, men här finns ändå en sådan otrolig vänlighet. Vart du går möts du av ett ”Kalimera”, det vill säga ”Goddag”, och ett varmt leende.

ÄVEN OM HON talar grekiska, består Ebba Rhodins umgänge främst av andra utlänningar.

– Alla frågar vad jag gör hela tiden, men jag har faktiskt aldrig tråkigt här. Jag har en roddbåt och varje morgon när det inte blåser rör jag ut i viken med en amerikansk vän.

– Jag dekorerar keramik, går på pilates och promenerar mycket i bergen.

Patmos kallas ibland ”Egeiska Havets Jerusalem” och enligt traditionen var det här Den Helige Johannes i en grotta skrev bibelns sista bok, Uppenbarelseboken eller Apokalypsen.

Blir man ”from” av att bo här?

– Kanske blir man mer ödmjuk och tillägnar sig konsten att leva här och nu, man kommer nära det som känns viktigt i livet.

Vi bjuds som avslutning på en guidad biltur genom delar av ön och så fort vi möter ett fordon eller någon som promenerar, vinkar de glatt åt vår ciceron.

– Sverige är ganska kyligt, tycker jag, vad gäller mänskliga relationer. Här känner jag mig inte ensam en enda stund och kan jag röra mig fritt överallt och när som utan att vara rädd, förklarar hon.

Men något saknar du väl hemifrån Sverige?

– Nja, jo ... det skulle väl i så fall vara havskräftor.

SÖREN VIKTORSSON

031-62 40 00 namn@gp.se

KRÖNIKA

De som inte kom tillbaka – hennes ord rörde mig djupt

Vid middagsbordet pratade vi om cancer. Jag tycker att det händer alldeles för ofta att man gör det. Utan att man söker sig dit så hamnar man i berättelser om någon som känner någon som fått ett tungt besked eller oroligt väntar på ett samtal som skall firas eller hanteras. Ibland kommer det närmare än så. Någon gång kommer det fruktansvärt nära.

Och de är obehagliga, alla de där berättelserna om mörkret som plötsligt drog in och i ett nafs förändrade allt. Precis allt. Inte sällan river själva samtalen loss stora sjok av rädsla, och den starkare formen av rädsla, den som vi kallar fruktan. När den slår till är det fara värt att man blir så rädd för allt som kan hända i livet att man nästan inte vågar leva.

DET VAR DÅ hon berättade om sin mamma som i många år jobbat med behandling av cancerpatienter på ett sjukhus någonstans i landet och hur hon hanterade en vardag fylld av just patienter med cancer och deras familjer:

”När det blir för tungt går jag ner till journalarkivet i källaren och läser namnen på alla de som inte kom tillbaka” syftande på alla dem som blev botade, som fick livet tillbaka.

Den bild som framträder är så realistisk och så hoppfull, hur hon står där i tillvarons absoluta källarvåning och vaskar ljus.

Hennes ord rörde mig djupt. Och jag tänker på henne ibland. Den bild som framträder är så realistisk och så hoppfull, hur hon står där i tillvarons absoluta källarvåning och vaskar ljus, hur hon läser namn efter namn och framför sig ser ansikten på alla dem som var där – i orons järngrepp – men som fick livet tillbaka.

Det hon gör där nere är inte verklighetsflykt, snarare det motsatta. Hon gör arkivrummet till ett mörkrum där hon framkallar bilder av den andra sidan av verkligheten, den som berättar hur starkt livet är, att vetenskapen gjort enorma framsteg, att väldigt, väldigt många får komma till det där återbesöket där läkaren gratulerar och säger att de inte behöver komma mer. Varje mapp hon håller upp är ett plakat i ett hoppets demonstrationståg.

MEN HUR INNERLIGT vi än önskar, hoppas och ber så slutar inte alla berättelser så. Det finns tyvärr andra mappar i arkivet också och i den meningen ryms en avgrund av sorg och saknad. Det måste också sägas. Det hurtfriska har aldrig hjälpt någon, att säga att det nog blir bra, att det ordnar sig är en klen tröst eftersom ingen kan lova det. Men det är inte förbjudet att sopa ihop alla rester av hopp och ljus som är möjliga att hitta och viska att det kan bli bra. För det händer att det blir det. Oftare än motsatsen faktiskt.

Och där någonstans ryms allas våra liv. Där ryms allt det som blev bättre och vackrare än vi ens våga tro och där ryms alla drömmar som slog fel. I källaren under vår tillvaro finns våra förluster och nederlag. Men där finns också alla mappar med anteckningar om alla de gånger ljuset besegrade mörkret.

Att ta fram dem ibland, hålla upp dem en stund och minnas kan vara skillnaden mellan uppgivenhet och modet att möta den dag som kommer.

TOMAS SJÖDIN

Författare, pastor i Smyrnakyrkan

